

The World Bank, the Government of Ukraine, the European Union, the United Nations. Ukraine rapid damage and needs assessment (RDNA4) / ed. by A. Himmelfarb. World Bank, 2025.

193 p.

УДК 657:004:336.74

Кучерявий А. О., аспірант
ДННУ «Академія фінансового управління»

Лісовий С. М., аспірант
ДННУ «Академія фінансового управління»

ГЛОБАЛЬНИЙ КРИПТОВАЛЮТНИЙ РИНОК: ЧИННИКИ ВПЛИВУ ТА ІНТЕГРАЦІЯ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Exchange-Traded Funds (ETF) – це інвестиційні фонди, активи яких розміщені на фондових біржах. Вони спрямовані на відстеження ефективності конкретного активу чи портфелю активів, що дозволяє інвесторам отримати доступ до різних ринків, товарів чи фінансових інструментів без прямого володіння базовими активами [1].

ETF в сучасному фінансовому світі стали ключовим інструментом для інвесторів, які шукають доступ до різних ринків, товарів та фінансових інструментів. Ці інвестиційні фонди, які торгуються на фондових біржах, сприяють диверсифікації інвестиційного портфеля та надають можливість отримати вигоду від різноманітності ринкових секторів. Ключовою перевагою створення та функціонування таких фондів є спрощення доступу інвесторів до різних груп активів. До найбільших ETF за загальною вартістю активів, які знаходяться в управлінні, станом на 2023 рік відносяться: Financial Select Sector SPDR Fund (XLF) (США); STOXX Europe 600 Banks UCITS ETF (EXH1) (ЄС); MSCI Japan ETF (EWJ) (Японія); China Large-Cap ETF (FXI) (Китай); S&P/TSX Capped Financials Index ETF (XFN.TO) (Канада); BetaShares S&P/ASX 20 Financials Sector ETF (QFN) (Австралія) [1-4].

Із виникненням віртуальних активів і їх популяризації у вигляді криптовалют, біржеві фонди не оминули можливості залучити інвесторів новим інструментом угод – криптовалютними ETF (далі - крипто-ETF).

Зважаючи на зростаючий попит з боку інвесторів на інформацію стосовно операцій із інвестиційними активами, особливо, пов'язаних із крипто-ETF, доцільно сформулювати методологічний базис їх відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності відповідних економічних агентів.

Бухгалтерський облік крипто-ETF має ряд особливостей, які визначаються міжнародними стандартами та правилами регулювання, пов'язаними із видами операцій з криптовалютою, здійснюваними через досліджувані інвестиційні фонди. Прикладами таких операцій є придбання крипто-ETF; продаж акцій учасників крипто-ETF; нарахування дивідендів та відсотків учасникам від операцій з криптовалютами; оцінка вартості криптоактивів, до управління якими залучені ETF тощо [4].

У сфері інформаційних технологій віртуальні активи стають не лише інструментом інвестування, а й елементом операційної діяльності. Зростає потреба у формуванні систем

бухгалтерського обліку, здатних відображати операції з такими активами у складі бізнес-процесів ІТ-підприємств. Важливо забезпечити коректну ідентифікацію таких операцій у внутрішніх інформаційних системах, включаючи ERP-рішення, що дозволяє інтегрувати дані у єдину систему управління.

Разом із тим, наразі існують досить високі ризики інформаційної асиметрії при прийнятті рішень щодо розміщення інвестицій у криптовалюту. Інвесторам необхідно оцінювати чинники впливу на глобальний криптовалютний ринок (див. табл. 1).

Таблиця 1

Вплив різних чинників на вартість криптовалюти

Чинники	Потенційні наслідки впливу на вартість криптовалюти
Схвалення регуляторних органів	Зростання
Інституційне прийняття	Зростання
Ринкові настрої	Зростання
Волатильність цін	Зменшення
Регуляторні виклики	Зменшення
Ринкові спекуляції	Зростання або зменшення
Доступ до ринків	Зростання

Джерело: узагальнено автором за [5].

Розвиток ринку ETF, пов'язаного із криптовалютами, у світі відкриває нові можливості для інвесторів та, водночас, є передумовою появи нових викликів, пов'язаних із управлінням ризиками, у тому числі інформаційними. У цьому контексті важливим аспектом є подальший розвиток міжнародного та національного нормативно-правового поля у сфері забезпечення прозорості інформації учасників ринку криптовалют.

Особливого значення набуває розробка методологічних підходів до оцінки впливу операцій з віртуальними активами на ефективність ключових бізнес-процесів ІТ-компаній. Відображення у бухгалтерському обліку операцій із крипто-ETF, інтегроване у внутрішні системи управління, дозволяє забезпечити стратегічний контроль над ресурсами та зміцнити економічну безпеку підприємств.

Перспективний напрям подальших досліджень становить формалізація якісно нових моделей інформаційного забезпечення прогнозування та управління інвестиційним портфелем (в частині криптовалют).

Список використаних джерел:

1. Ahn W., Lee H. S., Ryou H., Oh K. J. Asset allocation model for a robo-advisor using the financial market instability index and genetic algorithms. *Sustainability*. 2020. Vol. 12, № 3. P. 849. DOI: <https://doi.org/10.3390/su12030849>
2. Cumming D. J., Monteiro P. Hedge fund investment in etfs. *SSRN Electronic Journal*. 2022. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.4058765>
3. Gao Y. Empirical study on stock index futures arbitrage and relationship with spot index. *Proceedings of the 2022 International Conference on Economics, Smart Finance and Contemporary Trade (ESFCT 2022)*. 2022. P. 506–513. DOI: https://doi.org/10.2991/978-94-6463-052-7_60
4. Zhang W., Wang P., Li X., Shen D. Multifractal detrended cross-correlation analysis of the return-volume relationship of bitcoin market. *Complexity*. 2018. P. 1–20. DOI: <https://doi.org/10.1155/2018/869142>

5. Kwon J. H. On the factors of bitcoin's value at risk. *Financial Innovation*. 2021. Vol. 7, № 1. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-021-00297-3>

УДК 657:338.24:339.564

Небісь В. П., аспірант
ДННУ «Академія фінансового управління»

РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ-ЕКСПОРТЕРІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЇ ЦІННОСТІ

Умови повномасштабної війни зумовили істотні структурні деформації економіки України, що проявилися у скороченні промислового виробництва, руйнуванні логістичної інфраструктури та втраті зовнішніх ринків. За таких обставин експортна діяльність підприємств виступає ключовим чинником збереження економічної стійкості та забезпечення валютних надходжень, що є критично важливими для фінансування відбудови та підтримки макроекономічної стабільності. Саме тому державна політика у сфері розвитку експорту отримала стратегічне спрямування у низці нормативних документів. Зокрема, Національна економічна стратегія до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 [1], окреслила експорт як один із драйверів економічного зростання, наголосивши на необхідності диверсифікації ринків збуту, зменшення сировинної залежності та розвитку інноваційного потенціалу підприємств.

З урахуванням воєнних викликів та потреби інтеграції у європейський економічний простір у 2024 р. Міністерством економіки презентовано проєкт Національної експортної стратегії до 2030 року [2], що передбачає підвищення частки експорту у ВВП, підтримку виробництва з високою доданою вартістю та розширення державних інструментів стимулювання експортерів. Ще одним важливим інституційним орієнтиром також є Ukraine Facility [3] (2024–2027) – комплексна програма відновлення та розвитку України, яка, серед іншого, передбачає вдосконалення механізмів експортного кредитування та залучення інвестицій.

Таким чином, вітчизняне законодавство формує передумови для зміцнення ролі експорту в національній економіці та створює підґрунтя для підвищення міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств. Водночас інтеграція принципів сталого розвитку у звітність експортерів покликана забезпечити баланс економічних, соціальних та екологічних пріоритетів, що відповідає як вимогам євроінтеграції, так і потребам суспільства у післявоєнний період.

Традиційні підходи до фінансової звітності вже не забезпечують достатнього інформаційного підґрунтя для комплексної оцінки впливу бізнесу на соціальне та природне середовище. Це зумовлює необхідність посилення інформаційного забезпечення експортної діяльності шляхом інтеграції принципів сталого розвитку у звітність підприємств. Такий підхід створює основу для формування нової якості управлінських рішень, сприяє підвищенню прозорості та довіри з боку міжнародних партнерів і суспільства. Інкorporація екологічних, соціальних та управлінських (ESG) показників у систему корпоративної звітності трансформує її у стратегічний інструмент